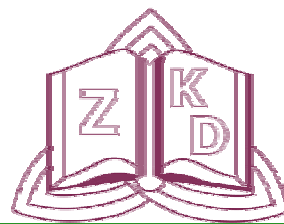

NOVI UVEZ

Glasilo Zagrebačkog knjižničarskog društva

GODINA IV.

BROJ 5

PROSINAC 2006

ISSN 1845-2442

<http://www.zkd.hr>

NOVI UVEZ 5

Glasilo Zagrebačkog knjižničarskog društva

Izdaje:

Zagrebačko knjižničarsko društvo
Starčevićev trg 6, 10 000 Zagreb
Telefon: 4572-344, 6164-120; faks 4572-087
<http://www.zkd.hr>

Godina IV.
Prosinac 2006.

Glavna urednica:
Dunja-Marija Gabriel (dgabriel@nsk.hr)

Uredništvo:
Jagoda Matovina, Zrinka Krišković,
Irena Pilaš, Tomislav Silić, Željko Vrbanc

Sadržaj ovoga broja:

MUZEJ(I) I KNJIŽEVNOST(I)	3
POSJET KNJIŽNICI FRAN GALOVIĆ U KO-PRIVNICI	5
10. JUBILARNI SEMINAR ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI	6
6. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA	7
SVJETSKI KNJIŽNIČARSKI I INFORMACIJSKI KONGRES I 72. GENERALNA SKUPŠTINA IFLA-e	8
100 GODINA OSNUTKA BIBLIOTEKE PRAVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU	11
ČASNA LISTA IBBY-a ZA 2006. GODINU	13
30 GODINA BIBLIOBUSNE SLUŽBE U ZAGREBU	16
RUKE PUNE POSLA — SRCE PUNO LJUBAVI	17
SLIČICE SA SAJMA SANJANIH KNJIGA	19

UVODNIK

Zašto nam treba Vodič kroz knjižnice Zagreba i Zagrebačke županije?

Zagovaranje u knjižničarstvu obuhvaća upoznavanje cjelokupne društvene javnosti o važnosti, zanimanjima, sposobnostima i potencijalima knjižničarske profesije i svih vrsta knjižnica. U tom pogledu knjižničarska društva predstavljaju demokratski i vrlo fleksibilan dio knjižničarske zajednice.

Prednosti koje ima Zagrebačko knjižničarsko društvo su dugogodišnje postojanje i brojnost članstva koje se bavi različitim aspektima knjižničarstva i ima vrlo široki stručni i znanstveni interes. Ima relativno novu izdavačku aktivnost koja se ogleda u izlaženju elektroničkog glasila «Novi uvez» i mrežnu stranicu koja se redovito nadopunjuje i na kojoj su između ostalog, vidljivi organizacijska struktura društva i svi dokumenti u skladu s kojima Društvo djeluje. Postoji mogućnost stručnog usavršavanja knjižničara kroz različite oblike djelovanja i razvijanja promotivne aktivnosti ZKD-a, što znači da treba članstvo i nadalje motivirati za suradnju i timski rad – na opće zadovoljstvo svih članova društva.

Zbog svega prethodno spomenutoga Društvo je u 2006. godini pokrenulo projekt izrade «Vodiča kroz knjižnice Zagreba i Zagrebačke županije» (2006.-2008.) Projekt će se ostvarivati suradnjom sa svim vrstama knjižnica i knjižničarima u zagrebačkoj regiji. Pokretanjem projekta izrade «Vodiča» prvi put će se sveobuhvatno prikupiti podaci o knjižnicama i knjižničnim zbirkama za područje Zagrebačke regije. Vodičem se želi pružiti društvenoj i kulturnoj javnosti u Hrvatskoj informacije o knjižnicama u kojima mogu ostvariti svoje obrazovne, kulturne i informacijske potrebe. Vodič će dati sveobuhvatan opis djelatnosti i fondova knjižnica svih vrsta (nacionalna, narodne, školske, sveučilišna, visokoškolske, općeznanstvene, specijalne) na području Zagreba i Zagrebačke županije i pridonijeti razvoju civilnog društva u Hrvatskoj, jer će biti od izuzetne koristi svim građanima u Hrvatskoj, a poslužiti će i knjižničarima i informacijskim stručnjacima za međusobnu komunikaciju.

Vodič se planira objaviti u tiskanom obliku u dva sveska. Podaci za oko 310 narodnih (gradskih) i školskih knjižnica (u školama, centri-

ma za odgoj djece i mladih, učeničkim domovima, školama stranih jezika, glazbenim školama, privatnim školama itd.) na području Zagreba i Zagrebačke županije planira se objaviti kao prvi svezak Vodiča, u dvojezičnom hrvatsko-engleskom izdanju i nakladi od 1000 primjeraka. Istovremeno će se provoditi anketno istraživanje svih ostalih vrsta knjižnica (nacionalna, sveučilišna, visokoškolske, općeznanstvene i veliki broj specijalnih knjižnica pri institutima, državnim i vladinim organizacijama, zdravstvenim ustanovama, muzejskim, galerijskim, arhivskim, glazbenim i vjerskim, samostanskim i crkvenim ustanovama te knjižnicama privatnih tvrtki), a podaci se planiraju objaviti u 2008. u drugom svesku Vodiča koji će obuhvaćati približno isti broj knjižnica (oko 310) kao i u prvom svesku, također dvojezičnog i u nakladi od 1000 primjeraka. Svjesni činjenice da će podaci koji će se nalaziti u Vodiču kroz izvjesno vrijeme zastarjeti, planiramo objavljivanje Vodiča i u elektroničkom obliku kao i ažuriranje podataka na web aplikaciji mrežnih stranica ZKD-a.

Smatramo da Zagrebačko knjižničarsko društvo ima stvarnu mogućnost, snagu i znanje kako bi iznijelo zahtjevan i opsežan projekt istraživanja, prikupljanja i prezentiranja podataka u «Vodiču kroz knjižnice Zagreba i Zagrebačke županije» (2006.-2008.) upravo zahvaljujući dobroj suradnji sa svim vrstama knjižnica i knji-

žničarima u Zagrebačkoj regiji. Osim toga postojeću suradnju ZKD treba produbiti s brojnim institucijama i ustanovama važnim u političkom, kulturnom, vjerskom, prosvjetnom, industrijskom i privrednom životu zbog potrebe prikupljanja podataka o njihovim knjižnicama i knjižničnim zbirka te je potrebno surađivati s Državnim zavodom za statistiku Republike Hrvatske u Zagrebu zbog prikupljanja cjelovitih podataka za Vodič.

Međutim, bez suradnje i financijske potpore Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport, kao i Ministarstva kulture (koje je nadležno za narodne knjižnice), Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (koje je nadležno za školske, sveučilišne, visokoškolske i općeznanstvene knjižnice) i raznim ministarstvima koja su nadležna za specijalne knjižnice prema njihovom području djelatnosti, projekt se bez obzira na entuzijazam knjižničara neće moći u cijelosti ostvariti.

Pozivamo članove ZKD-a i knjižničare iz Zagreba i Zagrebačke županije na suradnju u izradi Vodiča.

Svim čitateljima čestit Božić i sretnu Novu godinu žele članovi Upravnog i Nadzornog odbora ZKD-a te uredništva Novog uveza!

MUZEJ(I) I KNJIŽEVNOST(I)

Božica Dragaš Matijević (b.d.matijevic@knjiznica-drzic.hr)
Knjižnica Marina Držića

Kada su posjetitelji prošlogodišnjeg Interlibera na štandu Muzejskog dokumentacijskog centra ispunjavali anketu kojom ih se pitalo znaju li za koji muzej književnosti u Hrvatskoj, smatraju li da bi neki od hrvatskih pisaca trebali imati svoj muzej i je li Hrvatskoj potreban nacionalni muzej književnosti, zasigurno su se mnogi od njih (a pri tome ne samo laici već i baštinski stručnjaci koji su odgovarali na anketna pitanja) prvi put zamislili nad suodnosom muzeja i književnosti te nad svojim (ne)znanjem o tom području. A mogućnosti muzealizacije literarne baštine raznovrsne su i mnogobrojne. Muzealizirati se može pojedina književnost ili književno razdoblje, autorski opus ili ostavština, ali i pojedinačno književno djelo pa čak i fiktivno književno mjesto ili književni lik. Suvremeno tehnološko okruženje omogućuje nove načine obrade i zaštite

građe, a dakako i nove načine njezine prezentacije.

Svjetski i domaći dosadašnji dosezi u tom području, postojeći projekti i planovi, ali i poteškoće i problemi prezentirani su na međunarodnom simpoziju Muzej(i) (i) književnost(i), održanom u Zagrebu u Muzeju Mimara od 26. do 27. listopada ove godine, prvom stručnom skupu u Hrvatskoj o toj temi. Simpozij je organizirao Muzejski dokumentacijski centar, a u vezi sa svojom 25. izložbom *izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija*. Već i samo iščitavanje domišljato sročena naziva skupa sugerira različite aspekte suodnosa muzeja i književnosti (muzej i književnost, muzej književnosti, muzeji i književnosti...). Riječ je, dakle, o interdisciplinarnoj temi koja je u kompetenciji stručnjaka vrlo različitih profila, od muzealaca, arhivista i

knjižničara do književnih teoretičara, kritičara i povjesničara te samih književnika. Primjereno tomu, programski su odbor činili ugledni predstavnici navedenih struka: Branimir Donat, književni kritičar i teoretičar; Nedjeljko Fabio, akademik i književnik; mr. sc. Velimir Visković, književni kritičar i teoretičar; Vlatka Lemić, arhivistica iz Hrvatskog državnog arhiva; dr. sc. Josip Kolanović; mr. sc. Ivan Kosić, voditelj Zbirke rukopisa i starih knjiga u NSK; dr. sc. Krešimir Čvrljak s Odsjeka za povijest hrvatske književnosti HAZU; Alemka Balen-Simić iz Hrvatskog knjižničarskog društva, viša knjižničarka; Višnja Zgaga, muzejska savjetnica i ravnateljica MDC-a; mr. sc. Snježana Radovanlija Mileusić, viša knjižničarka i voditeljica knjižnice MDC-a te Jozefina Dautbegović, književnica i viša arhivska tehničarka MDC-a.

Na simpoziju je sudjelovalo 50 izlagača iz 8 zemalja, a izlaganja su organizirana po sljedećim tematskim skupinama:

1. U potrazi za književnikom: problemska pitanja sabiranja, obrade i smještaja književnih ostavština
2. Kako da naši književnici žive vječno: problemi muzealizacije i prezentacije
3. Oni su naši sugrađani
4. Književnik u novom ruhu: virtualni književni muzeji, multimedijalne prezentacije, digitalizacija građe, suvremeni muzejski postavi
5. Književnost kao izazov: nacionalni i međunarodni kulturološki, izložbeni i izdavački projekti.

Osim teorijskih (muzeoloških, književno-teorijskih i književnopovijesnih) izlaganja, svojevrsan okvir temi za domaće sudionike dala su izlaganja kojima su predloženi rezultati anketnog istraživanja o književnoj baštini u muzejima, narodnim knjižnicama i državnim arhivima.

Što se tiče djelovanja hrvatskih literarnih

muzeja te postignuća u području očuvanja ostavština hrvatskih književnika, sudionicima je, primjerice, predstavljena Memorijalna zbirka Matije Vlačića Ilirika u Labinu, Dom Marina Držića u Dubrovniku, Arhiv obitelji Brlić u Slavonskom Brodu te ostavština Mate Lovraka u Hrvatskom školskom muzeju. Da su nove tehnološke mogućnosti urodile vrijednim rezultatima, pokazala su sljedeća izlaganja: «Preradović na internetu», projekt bjelovarske Narodne knjižnice «Petar Preradović», zatim Hrvatski književnici u bazi podataka *Kalendar godišnjica Knjižnica grada Zagreba* te «Znanstveni i tehnološki kontekst digitalizacije ostavštine hrvatskih književnih velikana : od projekta Kranjčević do projekta Matoš», kojim je predstavljen multidisciplinarni projekt «Zaštita, digitalizacija i popularizacija ostavštine Silvija Strahimira Kranjčevića» – njime je napravljena prva sustavna baza podataka o nekom hrvatskom književniku, a isti cilj ima i novi projekt «Digitalizacija ostavštine A. G. Matoša».

Brojne specifičnosti inozemnih literarnih muzeja predočene su kroz izlaganja o radu Literarno-memorijalnog muzeja Fjodora Dostojevskog u Sankt Petersburgu, Muzeju-posjedu Lava Tolstoja Jasna Poljana, Muzeju Anne Akhmatove u Sankt Petersburgu, Muzeju Jamesa Joycea i Muzeju Itala Sveva u Trstu, Literarnom muzeju Roberta Musila u Klagenfurtu, Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine te Tolminskom muzeju tj. rodnoj kući Simona Gregorčiča i domu Cirila Kosmača.

Zahvaljujući brojnosti i raznovrsnosti izlaganja stručnjaka iz različitih profesija i iz različitih kulturnih, gospodarskih i političkih sredina uspješno su obuhvaćene sve teme oko kojih je organizator i okupio skup (poticanje osnivanja muzejskih zbirki hrvatskih književnika i književnih djela, muzeološka prezentacija književnika i književnih djela, muzealizacija književne baštine, aktualizacija problematike književnih ostavština i donacija, digitalizacija književne baštine, poticanje izrade jedinstvenog registra književne baštine u muzejima, arhivima i knjižnicama). Kao najvažniji zaključak simpozija treba istaknuti iskazanu potrebu što kvalitetnije suradnje baštinskih ustanova, lokalne zajednice i službi zaštite spomenika kulture kako bi se omogućila sustavna, pravodobna i ujednačena stručna obrada i zaštita književne baštine te o njoj uspostavio jedinstveni registar podataka – jedino tako bi mogao nastati moderan hrvatski književni muzej, bez potrebe da se građa fizički okuplja na jednom mjestu!

A da se važnost pravodobne i kvalitetne skrbi o književnoj baštini ne iscrpljuje samo u očuvanju pojedinog književnog djela, opusa ili ostavštine posvjedočilo je nadahnuto izlaganje «Memorijalna zbirka Petra Šegedina «Djeca božja» kao muzeološki izazov» – multimedijalnom realizacijom tog projekta istodobno bi se očuvali običaji, govor i mnogi drugi segmenti nematerijane kulture Šegedinova otočkog svijeta koji svakim danom sve očitije iščezavaju.

I konačno, s obzirom na svježinu teme,

stručnu kvalitetu izlaganja te besprijekornu organizaciju skupa, koji je osim izlagačkog dijela obuhvaćao i organizirani posjet Memorijalnom muzeju Bela i Miroslav Krleža na zagrebačkom Gvozdu te izlet u Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića u Lukovdol, sa žaljenjem se može konstatirati da je auditorij trebao biti znatno veći!

POSJET KNJIŽNICI FRAN GALOVIĆ U KOPRIVNICI

*Petra Podhorsky (ppodhorsky@nsk.hr)
Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb*

Iako sam već godinama članica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, tek sam prvi puta putovala kao gost, u Koprivničku knjižnicu „Fran Galović“, 6. studenog 2006. Tema Okruglog stola je bila Dostupnost knjižnica za sve – knjižnične službe, usluge i računalna oprema za slijepe, slabovidne i gluhoslijepe osobe: kako u lokalnoj zajednici dolaze do izvora znanja“.

Kako sam i sama osoba oštećena sluha, i vrlo kratkovidna, a ponukana i nazočnošću dugogodišnje prijateljice Sanje Tarczay, predsjednice gluhoslijepih udruge „DODIR“ na ovom Okruglom stolu, a koja je imala i tumača (gđa Nina Kovačević iz „Dodira“), bezbrižno sam krenula na taj maleni put.

Radim u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici gotovo 11 godina, član sam Komisije od 2002. godine, a osoba sam oštećena sluha od svoje 12 godine života (rođena sam 1970.).

Prije gotovo 5 godina ugradili su mi na lijevo uho umjetnu pužnicu, odnosno kohlearni

implantat, s kojim čujem vrlo dobro. No, ne mogu u cijelosti razumjeti što se govori na sastancima, te uglavnom čitam izvještaje predsjednice Dunje Gabriel (koja me strpljivo ohrabruje u sudjelovanju na sastancima Komisije). Shvatila sam da trebam povesti tumača, što se nekome tko je rođen oštećena sluha ili je stekao oštećenje u djetinjstvu, možda čini razumljivim, no ne i meni koja sam čula do 12. godine, pripadam (ipak) nagluhoj skupini, i psihički sam veći dio svojeg života definirana kao „čujuća“ osoba, odnosno, uspješno sam integrirana (barem djelomično aktivno) u svijet čujućih. Preostaje mi da se integriram i to aktivno, u svijet nagluhих jednako koliko i čujućih, odnosno neprestano se osvještavam kao osoba „sa dvije misije“.

Zaista sam s divljenjem i zanimanjem pratila uz tumača i prezentacije predavanja Okruglog stola „Dostupnost knjižnica za sve...“ Zaista je divljenja vrijedno kako je knjižnica na čelu s voditeljicom Dijanom Sabolović – Krajinom pristupila problemu usluga za slijepe i sla-

bovidne osobe, od upoznavanja knjižničarske i šire javnosti s mogućnostima integracije osoba s oštećenjem vida, s pismom za slijepe (brajicom i brajičnom glazbenom notacijom), proizvodnjom digitalnih knjiga i zbirke za slijepe, slabovidne i gluhoslijepe osobe do njihovog ravnopravnog uključivanja u život lokalne zajednice i društva u cjelini. Istaknuta je važnost suradnje između raznih vrsta knjižnica u udruga slijepih u Hrvatskoj.

Bile su predstavljene nove knjižnične usluge za slijepe i slabovidne osobe u Koprivnici i dosadašnje usluge u knjižnicama grada Zagreba i Hrvatskoj knjižnici za slijepe.

Također je predstavljen hrvatski prijevod IFLA-inih Smjernica za razvoj knjižnica za slijepe i informacijsko doba, koji je izvanredan po tome što je to prvi hrvatski prijevod priručnika koji će se koristiti u radu knjižnica za slijepe kao i u ostalim knjižnicama, prije svega narodnim (čiji su korisnici i slijepi i ostale osobe s posebnim potrebama).

Okrugli stol je jedna od završnih, ujedno i najvažnijih aktivnosti jednogodišnjeg pilot projekta, koji je koprivničkoj knjižnici omogućio stvaranje osnovnih pretpostavki za daljnji razvoj knjižničnih usluga za slijepe, slabovidne i sve ostale osobe s posebnim potrebama u lokalnoj zajednici.

Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKZ-a ovim je skupom nastavila problematiziranje tema koje knjižnice stavljaju u središte senzibiliziranja šire javnosti za probleme osoba s posebnim potrebama.

Okrugli stol je bio i međunarodnog karaktera jer su sudjelovali predavači iz Švedske i Austrije kao i Slovenije i Srbije.

Stručni skup je prepoznat kao središnji događaj u Mjesecu knjige 2006. a Grad Koprivnica je potvrdio svoju brigu za osobe s posebnim potrebama uvrstivši ovaj skup kao jedan od središnjih događaja u obilježavanju Dana Grada Koprivnice (4. studenog) i njegov 650. rođendan.

Također, ovaj Okrugli stol je središnji događaj obilježavanja 160. obljetnice organiziranog čitanja i knjižničarstva u Koprivnici, koji se tijekom ove godine obilježava pod nazivom „Od prve čitaonice do multimedijalne knjižnice“ (1846-2006.)

Mene su se osobno najviše dojmila izlaganja samih osoba s posebnim potrebama, predsjednice udruge „Dodir“ koja je iznijela *Osnove razumijevanja gluhoslijepeće i prikaz mogućnosti pristupa informacijama i komunikaciji za gluhoslijepe*, te smo mogli vidjeti različitost oštećenja gluhoslijepih osoba kao i različitost načina kojima se s njima komunicira.

Danko Butorac iz Hrvatskog Saveza slijepih iz Zagreba imao je izlaganje *Digitalne knjige i zbirke za slijepe i slabovidne osobe*.

Također, vrlo je zanimljivo bilo izlaganje Perice Mihaljevića iz Centra za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“ iz Zagreba koji je govorio o *Brajici i brajičnoj glazbenoj notaciji*.

Veselu atmosferu u skup je unio g. Kristijan Ciganović svojim izlaganjem o projektu *Dijalog u mraku* (Dialog im Dunkeln Veranstaltungen GMBH, Wien, Austria). "Dijalog u mraku" je projekt koji videćim osobama uz vodstvo slijepih i slabovidnih osoba u potpuno zamračenom izložbenom prostoru omogućuje upoznavanje "svijeta tame".

10. JUBILARNI SEMINAR ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI

Vesna Golubović (vgolubovic@nsk.hr)
Nacionalna i sveučilišna knjižnica

U Poreču je od 22. do 24. studenog održan seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture. Seminar koji je ove godine slavio 10. obljetnicu postojanja i održavanja, proizašao je iz ideje o nužnosti otvaranja suradnje između arhiva, knjižnica i muzeja s jedne strane te s druge, rastuće potrebe za isticanjem njihovih osobitosti uz danas raspoloživu informacijsku tehnologiju.

Ove godine organizator seminara je bilo Hrvatsko knjižničarsko društvo a suorganizatori: Hrvatsko arhivističko društvo, Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu te Hrvatsko muzejsko društvo. Seminaru je prisustvovalo 100-tinjak arhivista, knjižničara i muzealaca. U 3 radna dana održano je 12 predavanja, 3 radionice i 1 panel diskusija -10 godina AKM-a: postignuća i vizije. Prezentirana su 3 projekta i 9 postera.

Prvog dana seminara presjek desetogodišnjeg rada djelatnosti AKM-a izložili su u svojim izlaganjima Tatjana Aparac Jelušić, Žarka Vujić i Goran Zlodi te Jozo Ivanović. Posebno nadahnuto i vizualno zanimljivo predavanje bilo je Predraga Palea pod nazivom *Sutra ujutro* koji je potaknuo nekoliko tema: izjednačavanje broja proizvođača sadržaja jednak je broju korisnika sadržaja digitalizacijom građe i njenom dostupnošću putem Interneta; broj slikovnih i zvukovnih zapisa eksponencijalno raste i premašuje količinu tekstualne građe. Tko će odlučiti što od te građe zavrđuje trajno čuvanje?

Gordon Dunsire je opisao buduće informacijsko okruženje a Wolfgang Muchitsch Hofrat predstavio je Landesmuseum Joanneum iz

Graza.

Prvoga dana održane su i dvije radionice: Kulturno-turistički sadržaji u e-okruženju te Arhivsko gradivo u ne-arhivskim ustanovama.

Drugog dana seminara voditeljica Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice Mikica Maštrović uputila je na razlike u predmetnoj analizi digitalizirane ili na drugi način reproducirane građe (crteži, grafike, plakati) od njihovih originala jer slike posjeduju vlastitu produktivnost što ih čini posebnima u odnosu na sve druge oblike izražavanja. Tada je uslijedio predavanje o *Baštini i razvoju baštinske pismenosti* Darka Babića te Nacionalni projekt «*Hrvatska kulturna baština*» predstavnika Ministarstva kulture Lane Križaj i Dunje Seiter-Šverko koje su predstavile Nacionalni projekt digitalizacije hrvatske kulturne baštine čime je kulturna baština izborila jedno od vodećih mjesta u izgradnji suvremenog informacijskog društva. Poslijepodne su održane dvije radionice: Opis na razini zbirke: sadržajna analiza II te Konzervatorsko/restauratorska dokumentacija. Nakon radnog dana kako je već uobičajeno na AKM seminarima, sudionicima je predstavljen Zbornik radova 9. seminara AKM od strane glavne urednice Ivane Zenić te recenzenata Zdenke Penave i Želimira Laszla.

Organizatori su sudionicima priredili svečani domjenak povodom nakon čega su svi mogli opustiti u večeri francuske šansone: Georges Moustaki i Georges Brassens u interpretaciji Zdravka Dovedana.

Trećeg dana Paul Cunnea predstavio je iskustva iz Škotske i Velike Britanije u web arhiviranju; Sofija Klarin pojasnila je strukturalne metapodatke koji opisuju, povezuju i organiziraju dijelove digitalnog objekta te omogućuju njihovu jednostavnu razmjenu s ciljem upravljanja digitalnim objektima. Radovan Vrana u svom predavanju *Prema zajedničkim elementima korisničkih sučelja* ukazao je na potrebu poboljšavanja korisničkih sučelja digitalnih zbirki u ostvarivanju krajnjeg cilja – jednostavnog pristupa sadržajima javno dostupnih digitalnih zbirki na www-u. Prezentirana su 3 projekta: Vlatka Lemić: *Nacionalni registar arhivskoga gradiva*; Markita Franulić: *Registar muzeja, galerija i zbirki u RH* te Mirna Willer: *Europska knjižnica*. 10. seminar AKM-a omogućio je razmjenu iskustva srodnih djelatnosti jer malim sredinama

kao što je Hrvatska, izgradnja digitalnih zbirki omogućava prepoznatljivost, povećanje opće dostupnosti, višestruko korištenje, djelotvorniju interpretaciju i komunikaciju lokalnih vrijednosti kulturno/povijesne baštine. Na taj način arhivi,

knjižnice i muzeji digitalizacijom svojih najvrednijih sadržaja uspostavljaju globalni umreženi sustav svjetske kulturne baštine koja je jedna od smjernica ka izgradnji «društva znanja».

6. OKRUGLI STOL O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

*Jagoda Ille (jagoda.ille@knjizmed.htnet.hr)
Knjižnica Medveščak*

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu 8. i 9. prosinca 2006. u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava održan je 6. *okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama* u organizaciji Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, Katedre za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu i IFLine komisije FAIFE (Free Access to Information and Freedom of Expression).

Tema ovogodišnjeg okruglog stola bila je "*Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme*", a uz ovaj dio programa održana je i radionica o borbi protiv korupcije naslovljena "*Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije*".

Prijavljeno je oko 70 sudionika iz zemlje i svijeta s 13 predavanja i prezentacija. U prvom dijelu posvećenom profesionalnoj etici knjižničara o *važnosti profesionalne etike* govorila je prof. Aleksandra Horvat sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta, slijedio je kolega Jože Urbanija iz Zveze bibliotekarskih društava Slovenije na temu *subjektivne etičke odgovornosti knjižničara u davanju informacija*, a prije rasprave kolegica Silvija Šolc iz Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja HKD-a,

prikazala je zanimljive rezultate istraživanja o profesionalnoj etici provedenog u rujnu ove godine tijekom 35. skupštine HKD-a na Plitvičkim jezerima. Raspravom je zaključeno kako je šteta što nije bilo interpretacije gore spomenutih rezultata koja bi pomogla izradi plana za povećanje informiranosti hrvatske knjižničarske zajednice o profesionalnoj etici.

Drugi dio programa, rezerviran za teme vezane uz slobodan pristup informacijama u globalnom informacijskom okruženju i s njim povezana etička pitanja, donio je predavanje Barbare Jones sa Sveučilišta Wesleyan, Boston, SAD, o problemima *privatnosti u digitalnom okruženju* s naglaskom na kontroverzni Domovinski zakon (Patriot act) te informativni pregled *kriminala i etike na internetu* koji je pružila Vanja Librić Radojević iz CARNeta u okviru kojega djeluje CERT - nacionalno središte za računalnu sigurnost.

Na kraju prvog dana počeo je treći dio okruglog stola otvarajući temu suradnje knjižnica i nevladinih udruga u povećanju etičkih standarda društva. Odličan uvod pružili su predsjednik IFLA/FAIFE Paul Sturges, sa Sveučilišta Loughborough, Velika Britanija (*Korupcija, transparentnost i uloga knjižnica*) i Josip Kregar sa zagrebačkog Pravnog fakulteta (*Znanjem protiv korupcije : dostupnost podataka i transparentnost javnih institucija*). Iskustva Rusije i Južnoafričke Republike na polju korupcije i transparentnosti javnih institucija prenijeli su Irina Trushina iz Nacionalne biblioteke Rusije, Sankt Petersburg, i Archie L. Dick s Odsjeka za informacijske znanosti Sveučilišta u Pretoriji.

Drugi dan okruglog stola i radionicu o borbi protiv korupcije otvorila je predsjednica Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja HKD-a Loris Bučević-Sanvincenti, predstavljajući i čitanjem Izjave HKD-a pod naslovom "*Knjižnice, etika i borba protiv korupcije*" koja će vjerojatno biti objavljena u nekom od izdanja Društva.

Radni program započeo je Paul Sturges pregledom *IFLA/FAIFE antikorupcijskog programa* koji će se odvijati od ovog zagrebačkog susreta do IFLA konferencije u Durbanu u kolovozu 2007. do kad FAIFE ima namjeru sastaviti smjernice o borbi knjižnica protiv korupcije. Slijedio je blok triju predstavnika udruge Transparency International: Conny Abel iz Njemačke (*Borba protiv korupcije promicanjem slobodnog pristupa informacijama – djelovanje udruge TI*); Tomislav Mijatović iz Hrvatske (*Projekt : Antikorupcijsko savjetovništvo – A-LAC*); Srđan Blagovčanin iz Bosne i Hercegovine (*Unapređenje zakonskog okvira FOI u BiH kao doprinos borbi protiv korupcije*).

Radionica je zaključena završnim razmišljanjima koja su iznijeli kolege P. Sturges, B. Jones, A. L. Dick i M. Šapro-Ficović te komentarima sudionika na temelju kojih je predsjednik FAIFE izvukao osnovne ideje i sugestije uz najavu da će mu one poslužiti za planiranu izradu gore spomenutih smjernica o borbi knjižnica protiv korupcije. Šesti okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama pružio je sudionicima

sistematiziran pregled osnovnih koncepata profesionalne etike knjižničara, upoznao ih s novim kretanjima na tom polju u suvremenom, digitalnom informacijskom okruženju i omogućio razmjenu iskustava iz nekoliko različitih sredina te dao poticaj za aktivan rad na edukaciji kolega knjižničara te građanstva, pogotovo djece i mladih kao i na informiranju javnih institucija i nevladinih organizacija o potencijalima knjižnica

SVJETSKI KNJIŽNIČARSKI I INFORMACIJSKI KONGRES I 72. GENERALNA SKUPŠTINA IFLA-e

mr. sc. Narcisa Potežica (n.potezica@kgz.hr)
Knjižnice grada Zagreba
Knjižnica Novi Zagreb

Od 20. do 25. kolovoza 2006. godine održana je 72. godišnja skupština IFLA-e u Seoulu, glavnom gradu Južne Koreje. Svjetski kongres knjižničara, na kojem se okupilo oko 4000 sudionika, održan je u zemlji u kojoj se isprepliću utjecaji tisućljetne kulture i tradicije te vrhunske suvremene tehnologije. Ova gusto naseljena istočnoazijska zemlja, veličine 99.263 km² (radi usporedbe nešto manja od Mađarske) ima 48 milijuna stanovnika. Zanimljivo je da najveću vjersku skupinu sa 48,6% čine kršćani (protestanti i katolici), 47,4% su budisti, 3% konfucijevci i 0,2% šamani. Valuta je južnokorejski won (100 USD je oko 93.000 wona), a cijene su dosta visoke zbog njihova standarda. Iako nema dovoljno prirodnih bogatstava, uz uzgoj riže i soje čuven je korejski crveni ginseng kao izuzetno ljekovit, dok u gospodarstvu prevladavaju elektronska i automobilska industrija te brodogradnja, a posebno je izvozno orijentirana zbog svjetski poznatih marki: Samsung, Daewoo, LG i Hyundai. Zbog zemljopisnog položaja u Južnoj

Koreji, koja je veliki poluotok, razvijen je ribolov. Manje je poznato da Južna Koreja ima pet velikih planina (70% zauzima planinsko područje) i 4 godišnja doba (zimi čak pada snijeg i ima nekoliko skijališta). Klima je monsunska (zemlja je smještena između 33° i 43° zemljopisne širine) pa ima dosta vlage, a osobito je u kolovozu vruće i sparno.

Prve vijesti o toj dalekoj zemlji i običajima u Europu je donio francuski svećenik G. de Rubruck, kojeg je papa Innocent IV poslao na dalek put 1253. godine, što je čak gotovo dvadeset godina prije Marka Pola koji na istok putuje 1271. godine. Novi glas o modernoj Koreji prionio se zahvaljujući Olimpijskim igrama koje su uspješno održane 1988. godine, i mnogi još pamte stadion ispunjen tisućama plesača u živopisnim šarenim nošnjama uz obavezan ples s lepezama.

Tiskarstvo

Koreja ima pionirsku ulogu u tiskarstvu, a prvi i najstariji tekst pod nazivom «Sutra», tiskan u 8. st. uz pomoć drvenih ploča, otkriven je u pagodi u kompleksu Bulguki u staroj prijestolnici dinastije Silla (57.pr.n.e. – 935.n.e). Upravo se sada spore s Kinom oko prizanja je li to najstariji tiskani tekst. Prvi metalni tip tiskanja uz pomoć pokretnih slova iz 1377. godine je «Antologija zen znanja», a upotrijebljen je 59 godina prije Gutenberga. Zato je i cijeli jedan kat Narodnog muzeja u Seoulu posvećen tiskarstvu i kaligrafiji u Koreji.

Obrazovanje

Južna Koreja je autoritativna višestranačka predsjednička republika, nezavisna od 1948. godine, dok je kao posljedica Korejskog rata od 1950. do 1953. ostala podjela na Sjevernu i Južnu Koreju. Dok je Sjeverna Koreja ponovno ovih dana izazvala osudu gotovo cijelog svijeta zbog nuklearnih pokusa, Južna Koreja krenula je putem napretka i suradnje, stavljajući u središte čovjeka i njegovo obrazovanje. Fascinantno je njihovo ulaganje u ljudske potencijale. U ovoj «najpismenijoj zemlji» osnovnu školu završava 100% stanovnika, srednju 97,4%, višu 95,8%, a čak 71% ima visokoškolsko obrazovanje. Po statistici iz 2005. godine svi koji završe osnovnu školu idu u srednju školu, 99,7% onih koji završe srednju školu idu u višu školu, dok 82% stanovnika koji završe višu školu idu u visoku školu (na fakultete). Taj postotak je među najvišima u svijetu, a Koreja je zemlja koja je tradicionalno davala veliku važnost obrazovanju. Upravo taj entuzijizam u obrazovanju igrao je važnu ulogu u ekonomskom razvoju i usprkos siromaštvu prirodnih resursa, ima najveći broj internetskih korisnika.

Knjižnice

Prve knjižnice u Koreji su kraljevski arhivi, budistički hramovi, konfucijanske akademije i privatne knjižnice znanstvenika. Od 19. st. osnivaju se javne knjižnice kao dio prosvjetiteljskog pokreta. Tako je 1901. osnovana prva javna knjižnica u luci Pusan na jugu korejskog poluotoka, a za vrijeme japanske aneksije od 1910. do 1943., izgradnjom željeznice do Mandžurije, osnivaju se knjižnice na željezničkim postajama, a knjige prevoze vlakovi. Godine 1923. osnovana je velika kolonijalna knjižnica u Seoulu koja od 1963. godine postaje Nacionalna knjižnica Koreje.

Razvoj knjižnica u brojevima:

- 1971. godine – 39 javnih knjižnica
- 1981. – 100 javnih knjižnica
- 1991. – 253 javne knjižnice
- 1994. – 304 javne knjižnice
- 2004. – 488 javnih knjižnica
- 2005. – 514 javnih knjižnica, a cilj je do 2011. godine 750 javnih knjižnica

Knjižnice danas:

- 0,70 knjiga po stanovniku
- CILJ: 1 knjiga po stanovniku ili 1 knjižnica na svakih 60 000 stanovnika
- PLANOVI: osnivanje knjižnica u novim naseljima, stanicama metroa, trgovačkim centrima
- Knjižničarski institut pri Nacionalnoj knjižnici (u osnivanju)
- dovršenje nove nacionalne knjižnice do 2008.
- (3. dio - Digitalna knjižnica)

Budućnost knjižnica:

- profesionalni knjižničari
- planska nabava
- digitalna obrada
- usluge putem interneta
- pretraživanje mobilnim telefonom putem radio frekvencije
- opći cilj u knjižničarstvu: popularizacija dnevnih navika čitanja uz potpunu informatizaciju

Knjižnice – pokretački stroj za znanje i informacijsko društvo

Ovaj međunarodni kongres i godišnja skupština IFLA-e održana je na temu «Knjižnice – pokretački stroj za znanje i informacijsko društvo» (*Libraries: Dynamic Engines for the Knowledge and Information Society*) po čemu se vidi da se u svijetu sve veća uloga daje knjižnicama i našoj struci.

U Seoulu nas je dočekao bogat i raznovrstan program, raznovrsna događanja od samog svečanog otvorenja do zatvaranja kongresa. Delegati i članovi raznih sekcija jedva su stizali na sve sastanke koji su trajali od ranog jutra do kasnih večernjih sati. Za one koji su prvi put na skupštini IFLA-e (tzv. «first timere») bio je organiziran poludnevni sastanak na kojem je podnesen izvještaj o strukturi i cjelokupnom djelovanju IFLA-e. Danas IFLA-u čini 1720 organizacija iz 150 zemalja i time obuhvaća 680 000 knjižničnih djelatnika.

Najzanimljiviji dio programa bio je posjet knjižnicama. Tako smo posjetili Jungwon Public Library koja je osnovana 2000. godine. Ova narodna knjižnica nalazi se u novom naselju. To je golema samostojeća zgrada na četiri kata i dvije razine ispod zemlje, ukupne veličine 13.164 m², od toga 8.264 m² za korisnike, s

radnim vremenom od 9 do 18 sati, dok studijska čitaonica radi čak od 7 do 22 sata. Na posudbu se daju 3 knjige na 14 dana, a dosta je razvijena međubibliotečna posudba. Korisnici mogu sami zaduživati i razduživati građu uz pomoć aparata i uz upotrebu mobitela umjesto iskaznice.

Narodna knjižnica Nowon

Posebno su nas oduševili veliki, moderno uređeni prostori lijepih boja, koji obavezno imaju neki starinski detalj (na primjer stari sat, ručno oslikane vaze i slično) što ukazuje da se u Koreji, uz moderne interijere, njeguje svijest o čuvanju tradicije. Tako je jedanaestmilijunski Seoul, koji presijeca široka i žuta rijeka Han, grad koji izgledom podsjeća na New York - s visokim neboderima - istodobno grad s najvećim znamenitostima – pet starih palača koje svjedoče o njegovoj pettisućljetnoj povijesti. Posebno se ističe palača Changdeokgung koja je od 1997. godine pod zaštitom UNESCO-a. Veliki moderni kongresni, izložbeni i trgovački centar COEX u kojem se odvijao naš kongres, smješten je blizu starog budističkog hrama Jogyesa.

Tako smo svugdje doživjeli spoj starog i novog utjecaja. Uz miso juhe, sushi, rižine kolače i tradicionalno korejsko jelo kimchi (ukiseljeni i začinjeni kupus) koji se nude u tipičnim korejskim restoranima gdje se sjedi na podu uz niske stolove, mogu se vidjeti moderne pizzerije i nezabilazni restorani McDonald's. Isto tako, uz Benettonovu odjeću i najmodernije Guccijeve cipele, mlada će Korejka obavezno nositi suncobran kako bi zaštitila lice od jakog sunca i zadržala bijeli ten. U sjećanju su nam ostali susretljivi domaćini, posebice kolegice knjižničarke i prolaznici u podzemnoj željeznici, trgovinama i na ulicama Seoula koji su, iako slabo poznaju

engleski jezik, bili uvijek ljubazni i nasmijani, uz obvezni pozdrav s dubokim naklonom.

Sve nas je to oduševilo, ali iznad svega susret knjižničara iz cijelog svijeta. Zanimljivo je napomenuti da je predsjednik organizacijskog

komiteta IFLA-e, dr. Alex Burn osobno otišao u Sjevernu Koreju sa zamolbom da svojim knjižničarima dopuste sudjelovanje na međunarodnom skupu u Južnoj Koreji. Tako je na ovoj skupštini IFLA-e prvi put razbijena barijera između Sjeverne i Južne Koreje. Možda su međunarodni kongresi mjesta i mogućnosti za prve pozitivne korake u upoznavanju i premošćivanju suprotnosti. Vjerojatno će se tako ostvariti želja naših domaćina da ovaj kongres i 72. konferencija IFLA-e ostane u sjećanju kao nezaboravno profesionalno i životno iskustvo.

Zanimljivi linkovi:

<http://www.congrex.com>

<http://www.ifla2006seoul.org>

<http://www.snjungwonlib.or.kr>

<http://www.nl.do.kr>

100 GODINA OSNUTKA BIBLIOTEKE PRAVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

*Andrea Horić (ahoric@pravo.hr)
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Biblioteka*

Ove se godine navršilo sto godina od formalnog osnutka Biblioteke Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Prvi dokument o njezinu utemeljenju kao zasebne organizacijske jedinice je *Naredba kr. hrv.-slav.-dalm. Zemaljske vlade, odjela za bogoštovlje i nastavu* od 17. kolovoza 1906. br. II 78/1 o ustrojstvu pravoslavnoga i državoslavnoga seminaru u kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu. Ovim je dokumentom, u okviru pravoslavnog i državoslavnog seminaru osnovana *seminarska knjižnica* koja je omogućila uspješan i kontinuiran rad *seminara*: "Da se znanje, stečeno predavanjima na pravoslavnom i državoslavnom fakultetu kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu raširi i učvrsti i da se slušači upute u samostalan znanstveni rad, ter djelomično priprave za pravoslavnu i državoslavnu praksu, postoji na spomenutom fakultetu u smislu §. 51. sveučilišnog zakona pravoslavnog i državoslavnog seminaru." [1] Vrlo je indikativno da se osnutak Biblioteke podudara s trendom transformiranja i modernizacije nastave te osviještenja akademske zajednice o knjižnicama kao mjestima koje imaju zadaću upućivanja studenata u znanstveni rad. Ideja *universitas*, kao iskustvo da se sve specijaliza-

cije stapaju u cjelinu jednog (raz)uma sa svim njegovim dimenzijama, koja je potpuno zavlada-la sveučilištima u drugoj polovici 19. stoljeća jasno se očituje već u prvom paragrafu *Naredbe*. Globalni trendovi 21. stoljeća poput: cjeloživotno učenje, brza komunikacija, učenje putem Interneta, upravljanje vlastitim djelovanjem i samomotivacija te otvaranje europskog prostora visokog obrazovanja koji promiče sustav vrijednosti europskog visokog školstva (Bologna Magna Charta Universitatum, 1988.) stavljaju Biblioteku u partnerski odnos prema akademskoj

zajednici Pravnog fakulteta u Zagrebu. Njezino se poslanje i karakter mijenja primjereno navedenim trendovima i pod snažnim utjecajem razvoja informacijskih tehnologija.

Život knjižnice je u svom povijesnom kontinuitetu imao kako lomove tako i ključna poglavlja koja su bila mjesta uzleta i kvalitetnijeg razvoja te izgradnji knjižničnih zbirki. Nakon njezina formalnog osnutka pa sve do 1913. god. knjižnicom je kao prvi nadstojnik upravljao dr. Fran Milobar, dok je pod vrlo teškim ratnim uvjetima djelovao dr. Marko Kostrenčić o čijim su aktivnostima i radu sačuvani vrlo zanimljivi dokumenti kao što je primjerice njegovo financijsko izvješće s računom primitaka i izdataka za 1912. godinu. Ratne prilike pod kojima je radio dr. Kostrenčić vrlo su nepovoljno utjecale na razvoj knjižnice ne samo zbog otežane nabave knjiga i neredovitog isplaćivanja dotacija, već također i zbog evakuacije knjižnice i Fakulteta na Gornji grad čime je njezin rad gotovo potpuno prekinut. Zlatno razdoblje u radu i razvoju knjižnice svakako je obilježeno dr. Stankom Frankom koji je kao nadstojnik knjižnice djelovao od 1925. do 1942., te od 1945. do 1953. godine. S dr. Stankom Frankom otvoreno je jedno novo poglavlje u svim segmentima života knjižnice te je uz svoj konačni smještaj u istočnom krilu sveučilišne zgrade, gdje se i danas nalazi Biblioteka, oživjelo knjižnično poslovanje a 1933. zaposlena je Cvijeta Marković kao prvi samostalni knjižnični službenik. U razdoblju mandata dr. Franka od 1925. do 1941., te od 1945.-1953. godine na planu knjižničnog poslovanja i unapređenja rada knjižnice učinjeno je sljedeće: uvedena je inventarna knjiga za nabavljenu građu koja je u početku bila jedinstvena za svu građu i sve načine nabave, počela je izrada knjižničnih kataloga – imenskog abecednog, stručnog sistematskog i inventarnog mjesnog te predmetnog, knjižnica je uz već navedenu knjižničarku dobila samostalno osoblje tj. šest službenika među kojima su bila tri knjižničara i tri bibliotekara, nakon 1940. god. osigurana su znatnija materijalna sredstva za nabavu znanstvene literature te se pristupilo sustavnijem prikupljanju strane periodike, također je započela posudba udžbenika studentima i otvorila se prva čitaonica. Godina 1948. predstavlja početak objavljivanja popisa prinovljenih knjiga, a 1949. godine je završena izgradnja sustava stručnih skupina unutar kojeg je i danas strukturiran knjižnični fond. Knjižnični fond je od godine 1925. do 1953. porastao s 2 500 na 45 000 svezaka, a u svojim je zbirkama pokrivao ne samo pravo već široko područje društvenih znanosti

primjerice sociologiju i ekonomske discipline. Tako je za vrijeme djelovanja dr. Franka Biblioteka prerasla u znanstvenu i stručnu knjižnicu čiji su korisnici daleko nadmašili prvotni strogo ograničeni broj, ona je postala mjesto koje su podjednako koristili studenti i znanstveno nastavno osoblje Fakulteta ali i vanjski korisnici poput pravnih znanstvenika, odvjetnika, pravnika u gospodarstvu i svih korisnika čiji je predmet zanimanja bilo šire područje društvenih znanosti.

Tijekom 60-ih i 70-ih godina prošlog stoljeća knjižnica se dalje razvija i nastavlja unapređivati svoj fond i svakodnevno poslovanje, a dobivanjem prostora u zgradi na Trgu maršala Tita 3 gdje je danas smješten odjel časopisa i multimedije, ublažen je kontinuirano prisutan problem prostora i neprimjernosti smještaja knjižničnog fonda. Izgradnja knjižničnih kataloga i zbirki nastavlja se u 80-im godinama, a fond Biblioteke se znatno povećava uključanjem knjižnog fonda Više upravne škole nakon njezine integracije s Fakultetom 1983. godine, dok se knjižni fond Više škole za socijalne radnike nakon njezine integracije s Fakultetom 1984. do danas vodi odvojeno u sklopu knjižnice Studijskog centra za socijalni rad. Početak informatizacije i kompjuterska obrada knjižnične građe u CROLIST/dos verziji započinje 1990., a od akademske godine 2001./2002. Biblioteka, uz Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu te još 25 knjižnica u Republici Hrvatskoj, postaje korisnicom programskog paketa CROLIST/unix verzije nastavljajući katalogizaciju knjižne građe koja je od tada dostupna na mrežnom katalogu ili WebPac-u na adresi : <http://knjiznica.pravo.hr/>. Neka od bitnih obilježja knjižničnog poslovanja u novijem razdoblju s jedne strane su: prisutnost knjižničnog kataloga na Internetu, velika zastupljenost elektroničkih izvora informacija, baza podataka i elektroničkih časopisa, rad sa

studentima koji su zahvaljujući programu edukacija [2] postigli veću razinu informacijske i informatičke pismenosti, dok s druge strane daljnji razvoj Biblioteke bitno ometa i usporava problem neprimjerenog smještaja knjižne građe i nedovoljnog prostora koji se na poseban način osjeća u nedostatku mjesta u čitaonicama, te na odjelima posudbe i informacijske službe. Vremenu koje bismo mogli obilježiti pitanjima poput: problema slobodne razmjene informacija, prava u kiberprostoru, intelektualnog vlasništva, slobodnog softvera, otvorenih tehnoloških standarda, otvorenog pristupa znanju i znanstvenim sadržajima te pitanje pravne i tehničke stručnosti za optimalno korištenje novih komunikacijskih tehnologija, suprotstavljeno je bogatstvo i raznolikost knjižničnih zbirki nad koje se nadvila duboka stoljetna prašina, primjerci koje su na svojim radnim stolovima imali profesori čiji je rad i neprocjenjivi znanstveni doprinos ugrađen u Fakultet, rijetki primjerci ispisani rukom osoba koje su već ušle u povijest, inventarne knjige pomno ispisane rukom od 1925. sve do danas ... kao svjedočanstvo o povijesnom kontinuitetu, bogatstvu i nekoj dubokoj tajnovi-

tosti svijeta koji u sebi krije Biblioteka.

Iako obremenjena uvijek prisutnim problemima prostora i financiranja Biblioteka je od 23.-27. listopada ove godine obilježila svoj 100-ti rođendan prigodnom izložbom *I knjige imaju svoju sudbinu* i publikacijom *Knjiga o knjižnici* te programom koji je po svom sadržaju bio zanimljiv ne samo knjižničarskoj zajednici, osobito onoj s područja društvenih i humanističkih znanosti, već i znanstveno-nastavnom osoblju Fakulteta nastojeći na taj način pogledati prema budućnosti kroz osviješten odnos prema vlastitoj bogatoj prošlosti.

[1] Naredba iz 1906., §.1.

[2] Program edukacija studenata je započeo u akademskoj godini 2002./2003. na inicijativu tadašnje uprave.

ČASNA LISTA IBBY-a ZA 2006. GODINU

*Ranka Javor (r.javor@kgz.hr)
Knjižnice grada Zagreba
Hrvatski centar za dječju knjigu*

IBBY (International Board on Books for Young People) – Međunarodno vijeće za dječju knjigu ima za cilj razvijati međunarodno razumijevanje i suradnju putem dječje knjige.

IBBY danas okuplja više od šezdeset zemalja članica sa svih kontinenata.

Hrvatsku Nacionalnu sekciju predstavlja Hrvatski centar za dječju knjigu u Knjižnicama grada Zagreba. IBBY, uz ostalo, omogućuje zemljama članicama kandidature za međunarodne nagrade i priznanja. Uz najvažniju, Andersenovu nagradu, zemlje članice IBBY-ja svake druge godine odabiru tri najbolje knjige iz suvremene produkcije za Časnu listu IBBY (IBBY Honour List).

Svaka nacionalna sekcija pozvana je da svake druge godine odabere najbolje knjige u kategorijama pisca, ilustratora i prevodioca koje u okviru međunarodne suradnje preporučuje za prevođenje i objavljivanje.

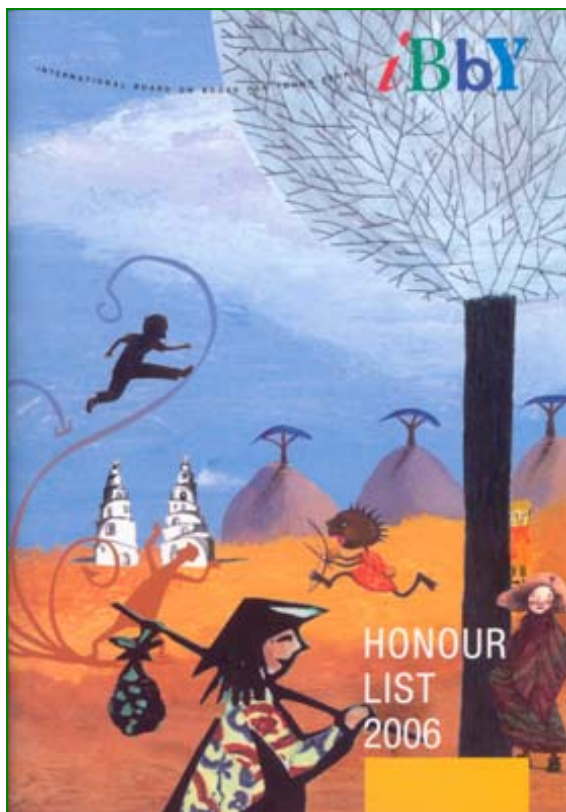
U Hrvatskoj odabir knjiga vrši Nacionalni odbor za dječju knjigu u kojem su predstavnici Ministarstva kulture, Društva hrvatskih književnih prevodilaca, Knjižnica grada Zagreba te pisci, ilustratori, urednici i teoretičari dječje književnosti.

Nakladnici čije su knjige odabrane na Časnu listu poklanjaju po 7 primjeraka knjige koje se šalju IBBY-ju uz biografske i bibliografske podatke o knjigama i autorima.

IBBY tiska katalog odabranih knjiga na engleskom jeziku. Knjige i katalog izlažu se na konferencijama i međunarodnim sajmovima knjiga u mnogim zemljama svijeta, a podaci se nalaze i na mrežnim stranicama IBBY-ja. U katalogu su najsvježije informacije o autorima i nakladnicima.

Na kongresu IBBY-ja odabrani autori i nakladnici primaju diplome Časne liste.

Za zemlje članice Međunarodnog vijeća za dječju knjigu Časna lista je sjajna prilika da

prezentiraju najbolje iz svoje suvremene dječje književnosti međunarodnoj javnosti, također i važan izvor informacija za sve stručnjake koji se bave dječjom knjigom.

Mnogi poznati hrvatski autori dječje knjige dobili su ova priznanja i promovirane su njihove knjige zahvaljujući redovitim nominacijama Hrvatskog centra za dječju knjigu u posljednjih deset godina. Dosadašnji dobitnici diploma Časne liste u Hrvatskoj su pisci: Zvonimir Balog, Sunčana Škrinjarić, Joža Horvat, Miro Gavran i Silvija Šesto; ilustratori: Mladen Veža, Svjetlan Junaković, Pika Vončina, Andrea Petrlik-Huseinović i Dubravka Kolanović te prevoditelji: Zlatko Crnković, Mirko Rumac, Josip Tabak, Luko Paljetak i Sanja Lovrenčić.

2006. godine 57 zemalja nominiralo je 164 knjige na 45 različitih jezika: 67 u kategoriji pisanja, 54 u kategoriji ilustracije i 43 u kategoriji prijevoda.

Hrvatski autori na Časnoj listi IBBY 2006. su Arsen Dedić, Tomislav Tomić i Renata Kuchar. Svečana dodjela diploma održana je u povodu Dana Knjižnica grada Zagreba u četvrtak, 7. prosinca 2006. godine u 12,00 sati u Gradskoj knjižnici, Starčevićev trg 6.

IBBY HONOUR LIST 2006
(Časna lista IBBY 2006.)

HRVATSKA
PISAC
Dedić, Arsen

Dječje oči

Ilustracije Svjetlan Junaković

Samobor: Meridijani, 2004.

87str.; 215x 212mm

ISBN 953 – 239 – 012-X

Dob: 5+

Dječje oči je zbirka pjesama na temu djeteta i djetinjstva. Sadrži 49 pjesama Arsena Dedića tematski podijeljenih u pet ciklusa: o djeci, životinjama, ekologiji, te kratke cikluse pitalica i pjesmica pisanih za kazalište. Uz to je i manji ciklus dva gostujuća pjesnika u zbirci: Zvonimira Baloga i Vincius-Endrigo Dedića. Raskošno ju je ilustrirao poznati hrvatski ilustrator Svjetlan Junaković, a budući je Arsen Dedić glazbenik i kantautor obogaćena je CD nosačem zvuka sa dvanaest pjesama koje je uglazbio autor a izvode ih dječji zborovi.

Arsenove pjesme o djetetu, sreći, ljubavi, životinjama, Božiću, rodnom gradu Šibeniku i ekologiji pisane su jednostavnim i tečnim rima. U njima se ogleda vještina pjesničkog znalca iza kojeg su brojne pjesničke zbirke i uglazbljena poezija.

Poneki stihovi odišu blagim sentimentom bez suviše patetike te osebujnim humorom.

Kao u svakoj vrhunskoj pjesničkoj zbirci i u ovoj će uživati djeca i odrasli.

Arsen Dedić rođen je 1938. godine u Šibeniku. Završio je srednju glazbenu školu i diplomirao na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Objavio je brojne nosače zvuka, pisao šansone, glazbu za kazalište, TV, film, sakralnu, komornu glazbu i drugo. Široj javnosti poznatiji je kao kantautor, a kao pjesnik objavio je osamnaest zbirki stihova.

Velik dio svoga rada posvetio je djeci. Pisao je glazbu i stihove za dječje televizijske serije, dječje festivale, dječje zborove i glazbu za poznate dječje filmove. Često je pisao stihove i skladao i za kazališta lutaka te objavljivao poeziju u dječjim časopisima. Zastupljen je u brojnim antologijama poezije. Najpoznatije Arsenove zbirke poezije su: *Zamišljeno pristanište* (1975.), *Brod u boci* (1978.), *Pjesnik opće prakse* (1993.), *Stihovi* (1998.), *Zabranjena knjiga* (2003.) *Padova: uspomene s bolovanja* (2004.)

Višestruko je nagrađivan pjesnik i kantautor.

IBBY HONOUR LIST 2006

(Časna lista IBBY 2006.)

HRVATSKA
ILUSTRATOR

Tomić, Tomislav
Šuma Striborova

Tekst: Ivana Brlić- Mažuranić
Zagreb: Mozaik knjiga, 2002.
24 str.; 277x215 mm
ISBN 953-196-048-8
Dob: 6+

U tehnici crteža tušem i perom autor je ilustrirao i grafički oblikovao slikovnicu s tekstom jedne od najpoznatijih i najljepših hrvatskih umjetničkih bajki. *Šuma Striborova* bajka je o začaranoj šumi i snazi majčine ljubavi. Na način starih majstora iluminacije, minucioznim crtežima autor brižljivo oblikuje svaki segment knjige, od bogato ukrašenih inicijala do maštovitih, detaljima bogatih prizora i njihovih dekorativnih okvira. Pri tome se maštovito poigrava svim grafičkim i likovnim elementima stvarajući pleter začudnih oblika. Tomičeve ilustracije maštovito dočaravaju svijet davnine prisutan u bajkama dok se istovremeno artistički profinjeno poigravaju elementima modernog grafičkog dizajna. Umjetnički snažni i bogati crteži plijene pažnju malih i odraslih čitatelja.

Tomislav Tomić rođen je 1977. godine u Zagrebu gdje je završio grafički odsjek Škole za primijenjenu umjetnost i dizajn. Godine 2001. završio je Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, smjer grafika, u klasi profesora Frana Para. Iste godine kao najuspješniji diplomant grafičkog odsjeka dobiva nagradu Zagrebačke banke.

Ilustracijom se počeo baviti još kao srednjoškolac a do danas je objavio veći broj naslovnica knjiga (likovno oblikovanje biblioteke «Zlatna lađa» nakladnika Mozaik knjiga iz Zagreba) te veći broj ilustracija u časopisima.

Svoje grafike, crteže, ilustracije i stripove izlagao je na nekoliko skupnih izložaba u Zagrebu.

Godine 1998. pobjeđuje na «L.Ron Hubbard 's Illustrators of the future contest» u Americi.

2003. i 2005. godine izlagao je na Bijenalu ilustracija u Bratislavi.

2004. godine objavio je zapaženu ilustriranu knjigu priča Ivane Brlić-Mažuranić «Priče iz davnine».

Dobitnik je druge nagrade na Prvom hrvatskom biennalu ilustracije u Galeriji Klovičevi

dvori 2006. godine.

IBBY HONOUR LIST 2006

(Časna lista IBBY 2006.)

HRVATSKA
PREVODILAC

Kuchar, Renata
Poštarska bajka : Devet bajki

Zagreb: Mozaik knjiga, 2002.
181str., 140X200 mm
ISBN 953 - 196-006-2
Dob 8+

Ova knjiga Karela Čapeka prekrasan je primjer bajke u suvremenom okruženju: prepoznatljiv svijet u kojem djeca žive sa svojim obiteljima i prijateljima nastanjuju također i dobrodrušni patuljci, vile (pseće vile, zapravo) i melanolični čarobnjak.

Ispričana u Čapekovom prepoznatljivom i jedinstvenom stilu, začinjena njegovim suptilnim humorom, ovo je jedna od onih knjiga kojima se djeca vraćaju i nakon djetinjstva.

Devet priča pokriva široki spektar tema – od izgubljenog ljubavnog pisma pronađenog u seoskom poštanskom uredu, do mudre i dosjetljive mačke; od vodenih duhova i zmajeva, do ptica u velikom gradu.

Unatoč tome što se temelje na usmenoj narodnoj tradiciji, priče nam se čine poput modernih tekstova; vrijednosti koje promiču, s druge strane, su tradicionalne u najboljem smislu riječi.

Prevoditeljica Renata Kuchar rođena je u Zagrebu 1944. godine. Osnovnu i srednju školu pohađala je u Pragu, u Češkoj. Ruski i češki jezik diplomirala je za Zagrebačkom sveučilištu.

Od 1971. godine predaje češki jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Autorica je *Češko-hrvatskog rječnika*.

Od 1980. godine bavi se prevođenjem, odabirući pritom uglavnom prozu i poeziju najpoznatijih čeških autora kao što su Jaroslav

Seifert, Karel Čapek, Vaclav Havel, Jiri Šotola, Bohumil Hrabal i drugi.

30 GODINA BIBLIOSUSNE SLUŽBE U ZAGREBU

*Spomenka Petrović (s.petrovic@kgz.hr)
Knjižnice grada Zagreba
Bibliobusna služba*

Uz Dan KGZ-a u Gradskoj knjižnici je 7.12.2006. proslavljena i 30-ta godišnjica rada Bibliobusne službe. Tom prilikom izlagali su voditeljica Bibliobusne službe Spomenka Petrović o 30 godina Bibliobusne službe KGZ-a, Ian Stringer o pokretnim knjižnicama u svijetu i Eliina Harju o Internet busu u Finskoj.

Voditeljica Bibliobusne službe podsjetila je na vrijeme uvođenja te službe, kada mreža narodnih knjižnica nije bila raširena kao danas, na vrijeme velike izgradnje grada s mnogo «bijelih područja», tj. područja bez kulturnih ustanova pa tako i knjižnica. U to vrijeme je bibliobus odigrao značajnu ulogu u približavanju knjiga i informacija stanovništvu kao i radnicima u tvornicama koje je obilazio. Iako je bibliobus počeo raditi u jednoj smjeni s 20 stajališta, djelovanje se brzo proširilo jer je taj oblik knjižnične djelatnosti dobro prihvaćen, a potrebe u gradu i okolici bile su velike, pa je ubrzo krenula s radom druga smjena. Od 1980. godine uveden je i drugi bibliobus, a 1981. i njegova druga smjena. Tako je za nepunih 5 godina formirana suvremena bibliobusna služba s maksimalno iskorištenim kapacitetima. Od tada do danas Bibliobusna služba je osim osnovnih zadaća širenja kulture i pismenosti, razvijanja čitalačkih i kulturnih navika te omogućavanja pristupa informacijama svim stanovnicima, radila i niz drugih aktivnosti prema mogućnostima i potrebama korisnika. Danas bibliobusi obilaze 73 stajališta u ciklusu od 14 dana, imaju knjižni fond od preko 57 000 svezaka knjiga i 3 djelatnika u smjeni. Djelatnici Bibliobusne službe su od prvih dana uključeni u stručna knjižničarska tijela. Iako se danas uloga knjižnica mijenja i proširuje, Bibliobusna služba u Zagrebu i okolici ima još mnogo posla jer je još uvijek tražena kao jedina mogućnost pristupa informacijama i raznovrsnoj literaturi. Danas su bibliobusi opremljeni računalima koja omogućavaju brži pristup bazi podataka

svim knjižnicama u sustavu ZAKI.

Gost iz Velike Britanije Ian Stringer, dugogodišnji predsjednik Okruglog stola za pokretne knjižnice IFLA-e, pokazao je razne vrste pokretnih knjižnica u svijetu. Prijevozna sredstva, osim nama poznatih raznih cestovnih vozila (od kombija do šlepera) mogu biti i brodovi, zrakoplovi ali i životinje (deve, slonovi, magarci i sl.) te ljudi koji na leđima nose tovare knjiga do korisnika.

Kako se stari autobus može iskoristiti za nove zadatke pokazala nam je gošća iz Finske Eliina Harju, koja vodi internet bus u Tampereu. Kada zajednica preraste potrebu za pokretnom knjižničnom uslugom, mora im se pružiti ona

koju ne poznaju.

Mnogi stanovnici u Finskoj ne služe se računalima pa tako ni internetom i zato su se tamo odlučili na uvođenje IT busa. Kada se grupa ljudi ili pojedinci, bez obzira na godine, obrazovanje i mjesto stanovanja odluče naučiti koristiti računalom,

pozovu IT bus i dogovore tečajeve koji traju prema potrebama korisnika.

Nakon službenog dijela, uz prigodni domjenak i prijateljska druženja razmijenjena su još mnoga iskustva o radu bibliobusa.

RUKE PUNE POSLA — SRCE PUNO LJUBAVI

(Događanja u Knjižnici Medveščak iz Zagreba posvećena osobama s posebnim potrebama)

mr. sc. Milka Tica (milka.tica@knjizmed.htnet.hr)
Knjižnica Medveščak

*Jahve je pastir moj;
Ni u čem ja ne oskudijevam;*

*Pa da mi je i dolinom smrti proći,
Zla se ne bojim, jer ti si sa mnom.
Tvoj štap i palica tvoja
Utjeha su meni.*

PSALAM 23 (Davidov)

Mjeseca hrvatske knjige (15. listopada – 15. studenoga 2006.) Knjižnica Medveščak, Trg žrtava fašizma 7 iz Zagreba posvetila je osobama s posebnim potrebama. U izlozima Knjižnice postavljene su dvije izložbe. Jednom je izložbom predstavljen rad članova Ozane udruge sa socijalno-humanitarnim ciljevima, Ulica grada Vukovara 239 iz Zagreb, a drugom rad Hrvats-

ke knjižnice za slijepe, Draškovićeve 80 iz Zagreb.

Izložba o Hrvatskoj knjižnici za slijepe sadrži niz fotografija iz njezine povijesti rada, brajicu-taktilno pismo za slijepe, pribor za ručno pisanje brajice (tablice, šilo, gumica), perkins-mehanički stroj za pisanje brajice, ručno pisane knjige na brajici, početnice i čitanke za slijepu djecu na crnom tisku i brajici te na bijelom tisku, reljefne zemljopisne karte za slijepe osobe, notne zapise na crnom tisku, zvučne knjige na kasetama i CD-ima te brajicične glazbene note.

Izložba o radu i radovi članova “OZANE” udruge sa socijalno-humanitarnim ciljevima postavljena je u drugom dijelu Knjižnice Medveščak u izlozima prema ulici kao i izložba o radu Hrvatske knjižnice za slijepe osobe te su obje dostupne svim prolaznicima i to dvadesetičetiri sata.

“OZANA” udruge sa socijalno-humanitarnim ciljevima osnovana je 1991. godine u svrhu poboljšanja kvalitete života osoba s posebnim potrebama i njihovih obitelji.

Ime OZANA udruge je dobila po Blaženoj djevici Ozani Kotorskoj koja se u 16. stoljeću bavila humanitarnim radom.

U nevelikim prostorijama u Ulici grada Vukovara 239, svakodnevno se okuplja četrdesetak štićenika da bi, u okružju međusobnog uvažavanja, uz mnogo radosti i ljubavi, sudjelovali u različitim umjetničko-terapeutskim i odgojno-obrazovnim aktivnostima koje pozitivno utječu na razvoj njihovih socijalnih i psihofizičkih sposobnosti

Program se sastoji od dva dijela: predškolskog (za djecu s teškoćama od tri do 10 go-

dina, 10–ero korisnika) i programa za mlade i odrasle s invaliditetom (od 18 do 36 godina , 30–ero korisnika) koji se realizira kroz Centar OZANA, koji je Udruga osnovala.

Uz redovite rehabilitacijsko-terapeutske aktivnosti – radionicu keramike, ručnog rada, terapijskog slikanja, program se obogaćuje participirajući u mnogim kulturnim događanjima Grada.

Kako u svom radu nastoje odgajati i promicati i ljubav prema prirodi, te skrban odnos prema svemu što nas okružuje, a dio je te prirode, kao sirovinu u radu svih umjetničko-terapeutskih aktivnosti upotrebljavaju prirodne materijale.

Jedan od značajnijih projekata koje provodi Ozana jest spašavanje vune i izrada upotrebni i ukrasni predmeta od prave filcane vune, te ukrašavanje istih motivima iz kulturne baštine. Jedan dio iz mnogobrojnih uradaka izložen je u izlozima Knjižnice Medveščak pod nazivom **Ruke srcem ogrijane**.

Izložba je otvorena u srijedu 25. listopada 2006. u 14 sati. Nakon pozdravne riječi ravnateljice Knjižnice Medveščak mr. sc. Sanje Pavlaković O projektu spašavanja vune i rukotvorinama izrađenima u umjetničko-terapeutskim radionicama govorila je ravnateljica Centra Ozana Vjera Lukavečki.

Uz stručno predavanje izveden je i umjetnički program. Sunčica Vulelija je izvela nekoliko pastirskih igara na flauti. Nakon flaute zapjevala je Marina Matošević (vokal) uz pratnju Kreše Matoševića (gitara) psalam Jahve je pastir moj.

Članovi udruge Ozana čitali su svoje literarne radove, a nakon izvedenog programa sudionici i uzvanici su se okupili oko stolova na domjenak koji su priredili i darovali dobri ljudi Hotela Sheraton, Kneza Borne 2, Zagreb.

Valja spomenuti i jednako tako dobre ljude iz Tiskare Parvus d.o.o. za marketing i grafičke usluge, Radnička cesta 1a, 10000 Zagreb koji su izradili postere i pozivnice.

Izložba **Ruke srcem ogrijane** u prostorima Knjižnice Medveščak ostat će do 1. veljače 2007. godine. Svi koji se zaustave pred izlozima moći će vidjeti fotografije radova češljanja vune, filcanja vune, filcanja obojene vune, iščešljavanja vune, pripreme vune za češljanje i vlačenje vune, rukotvorine od filcane vune, kako nastaje lutka, anđeli, jaslice, pastiri, lutke rađene rukom

te pročitati umjetničke tekstove štíćenika Udruge Ozana.

Tekstove o ovcama, vuni i pastirima napisali su štíćenici Udruge Anita Zeman, Bojan Hohnjec, Davorka Bauer, Maja Keršanc, Matej Pavelić, Miljenko Kulić, Miljenko Vargek, Mirna Andres, Samija Zaydan, Stella Moškov, Tomislav Gaži, Tomislav Švagel, Vladimir Mrkobrada. Među mnogim neobičnim tekstovima je i zapis Ozrena Kesera: "Ovce su vunasti travojedi koji vole jesti svježnu travu i razno raslinje."

Ovce i pastire u prekrasnim, nježnim pastelnim bojama oslikali su: Ilijana Šikić, Žarko Franičević, Ozren Keser, Natalija Uroić, Mirella Murgić, Željko žerjavić, Vjekoslav Jovčić, Renata Đurak, Mirna Andres.

Izložbu Ruke srcem ogrijane osmislile su i postavile Vjera Lukavečki "Ozana" udruga sa socijalno-humanitarnim ciljevima Ulica grada Vukovara 239, Zagreb i Milka Tica Knjižnica Medveščak Trg žrtava fašizma 7, Zagreb.

SLIČICE SA SAJMA SANJANIH KNJIGA

Željko Vegh (z.vegh@kgz.hr)
Knjižnice grada Zagreba
Zbirka RARA

Nedjelja, 3. prosinca 2006.

Oko dva sata poslije podne doputovao sam s grupom knjižničara iz Zagreba na već čuveni sajam «Sa(n)jam knjige u Istri». Sudjelujem u programu pod nazivom *Dani knjižničara*, koje je organiziralo Hrvatsko knjižničarsko društvo, a odvijaju se u pulskoj Gradskoj knjižnici, kojoj zahvaljujem na izvanrednom gostoljublju, a posebno ravnateljici Knjižnice Neli Načinović. *Dani knjižničara* sastavni su dio programa sajma «Sa(n)jam knjige u Istri», a trajali su ove godine od 4. do 6. prosinca, dok je sajam trajao od 1. do 10. prosinca. HKD je za petnaestoro gostiju sajma, što knjižničara iz Hrvatske, što drugih sudionika programa *Dani knjižničara*, osiguralo smještaj i hranu. Te nedjelje u četiri sata poslije podne po srednjoistarskom vremenu govorim tekstove hrvatskih književnika na temu *Knjižnice i knjižničari u stihovima i prozi hrvatskih književnika*. Odabrao sam uglavnom pjesnike, budući je tema ovogodišnjega sajma poezija. Vjekoslav Majer najljepše je vratio dug knjižničarima s čak tri pjesme o knjižnicama, a dvije poveće, koje imaju isti naslov, *U biblioteci*, čitao sam s kolegicama Tanjom Radović i Alekom Belan-Simić. Hrvatski književnici nisu se baš izdašno svojim književnim tvorevinama odužili knjižnicama i knjižničarima. Možda bi danas hrvatski književnici barem mogli učiniti to, da prosvjeduju kod zagrebačkih vlasti zbog više nego skromnih uvjeta u kojima je smještena zagrebačka Gradska knjižnica, koja ima tek nešto malo više kvadrata od pulske Gradske knjižnice, čiji smo bili gosti. A Pula je, tako kažu, mnogo siromašniji grad od Zagreba. I Šibenik je mnogo siromašniji grad od Zagreba, a ima novu veliku gradsku knjižnicu. Ali, zagrebačke gradske vlasti smatraju da će pitanje narkomanije i drugih ovisnosti u mladim ljudima riješiti nogometomanijom, a ne velikim svijetlim čitaonicama za mladež, u kojima, u europskim gradovima, mladi razgovaraju. Jer, kruha i razgovora nam treba, a ne kruha i igara.

Kolegica iz pulske Gradske knjižnice Liana Fortunato-Diković, čitala je prozu talijanskih književnika na temu knjižnice i knjižničari u djelima talijanskih književnika.

U šest sati poslije podne bili smo u Do-

mu hrvatskih branitelja, dakle na Sajmu. Programski *Suton uz knjigu*: predstavljanje knjige *Sinovi: pogled u suvremenu crnogorsku prozu*. Zanimljivi mladi književni buntovnici podno Lovčena. Voditelj Kruno Lokotar predstavio ih je kao mlade lavove. Dirnulo me, da se jedan od «mladih lavova» ispričao publici zbog «sramotnoga napada crnogorskoga patrijarhalnog epskog mentaliteta na Dubrovnik».

Ponedjeljak, 4. prosinca

U 11 sati počelo je predstavljanje knjige američkog knjižničara Michaela Gormana *Postojana knjižnica: tehnologija, tradicija i potraga za ravnotežom*. Knjigu, koju je objavilo Hrvatsko knjižničarsko društvo, predstavile su dr. sc. Aleksandra Horvat i prevoditeljica knjige Irena Kranjec. Gorman smatra da era informatizacije društva, u koju smo već duboko ušli, neće uništiti knjižnice, nego će, suprotno, dati knjižničarstvu novi zamah.

U 12 sati je gost iz Sarajeva Dragan Marković predstavio međunarodne susrete knjižničara slavista, koji se od 2005. odvijaju u Sarajevu. Ujedno je najavio 3. susret, koji će se zbiti u Sarajevu od 19. do 23. travnja 2007.

Poslije podne za okruglim se stolom razgovaralo o tome treba li Istri knjižničarski studij? Sudionici razgovara iz Istre zagovarali su osnivanje studija knjižničarstva u Istri ponajviše stoga što zaista nije lako iz Istre studirati

knjižničarstvo u Zagrebu. Kako danas Pula ima svoje sveučilište, to će pitanje u dogledno vrijeme biti vjerojatno povoljno riješeno.

Danas sam se posvetio pomnom pregledavanju knjiga na Sajmu. Gost na sajmu «Sa (n)jam knjige u Istri» osjeća se zaista dobrodošlim: za razliku od zagrebačkog Interlibera, gdje posjetitelj može, kada se želi odmoriti, samo čeznutljivo promatrati stolove za kojima sjede vrli nakladnici, u Puli posjetitelja čekaju stolice i stolovi za kojima može sjediti i listati knjige koje ga zanimaju. Na Sajmu se posjetitelj osjeća kao u gostima u nekoga obrazovanoga veseljaka: knjige poslagane po šarenim policama, knjige u Plavom i Crvenom salonu, lijepo opremljene knjige «malih» hrvatskih nakladnika, koje je teško pronaći na Interliberu. Posebno su me se dojmile knjige *Antibarbarusa*. Kupio sam knjigu *Mappa mundi* Dubravka Škiljana, koja je lijepi vodič kroz svijet starih kartografa te nam pomaže iščitavati simbole njihovih karata. Za razliku od drugoga «maloga» nakladnika kojega izuzetno cijenim – *Scarabeusa*, knjige *Antibarbarusa* imaju prikladni sajamski popust – *Mappa mundi* koštala me 112 kuna.

S veseljem sam došao poslije podne na predstavljanje knjige Milana Rakovca *Kvarnerski otočni lucidar*. Rakovčeva je Istra utopijska hrvatska zemlja, u kojoj su žive dva kulturna kruga: slavenski i romanski. Istra kao domovina trpeljivosti i strpljivosti, Istra kao zavičaj hrvatskoga kozmopolite.

Što se tiče programa koji prate «Sa(n)jam knjige u Istri», njihova velika vrlina je to, što se odvijaju u različitim prostorima. Predstavljanje knjiga u Kavani Mozart u Domu hrvatskih branitelja, kao i u drugim kavanama po gradu, pokazalo se izvanrednim: u ozračju koje je blisko književnicima, mnogo bliže njihovim životima od dvorana s praznim zidovima, književnici i publika ostvaruju međusobnu druženje koje u drugačijim prostorima ne bi ostvarili.

Utorak, 5. prosinca

Danas je bio možda najzanimljiviji dan na *Danima knjižničarima*. Tema je bila: *Financiranje programa: potrebe-mogućnosti-partnerstva*. Savjetnica u Ministarstvu kulture Anja Jelavić izložila je nove programe financiranja međunarodnih projekata koje financira Europska unija, a u kojima mogu sudjelovati i hrvatske knjižnice, ako kao partnere u takvim višegodišnjim projektima uzmu knjižnice iz država koje su već punopravne članice EU. Kako se radi o pozamašnim novčanim sredstvima, a rok prijave na natječaje istječe tijekom veljače, bilo bi dobro da zainteresirane knjižnice iz Hrvatske već sada intenzivno rade na osmišljavanju takvih projekata.

Zanimljivo je bilo izlaganje Tanje Tume, predsjednice slovenske udruge nakladnika, koja je izložila sve elemente, u postocima, koji oblikuju cijenu knjige u Sloveniji. Tako su knjižničari konačno mogli čuti strukturu cijene knjige, koju od hrvatskih nakladnika do sada nisu mogli čuti. A i kako bi mogli čuti, kada hrvatski nakladnici svoje troškove proizvodnje knjige množe s koeficijentom tri, četiri pa čak i višim koeficijentima i tako oblikuju cijenu knjige? Indikativno je da na tom skupu nije bilo hrvatskih nakladnika, mada su bili pozvani.

Na poslijepodnevnom dijelu bilo je izuzetno zanimljivo izlaganje ravnateljice Gradske knjižnice Đurđevac Anice Šabarić, koja je u nalaženju sponzora za projekte svoje knjižnice postigla zavidne rezultate. Novac za projekte ponajviše je namaknut aukcijama slika.

Ivana Vladilo iz Rijeke zanimljivo je izlaganje održala o namicanju novca za nabavu knjiga za srednjoškolsku knjižnicu.

Na kraju, pohvala organizatorima Dana knjižničara u Puli, koji su bili za prisutne knjižničare puni poticaja za rad u struci.

